

MINISTER FINANSÓW
PL/LM/0602/20/2/CHI/08/BMI-217

U. Namysł w. Ok
SENAT RZECZYPOSPOLITEJ Warszawa, dnia 12 sierpnia 2008 r.
Marszałek Senatu
wpłynęło dn. 14.08. z zał.
nr 6006 podpis. [podpis]

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 14.08.08.
nr 4854 podpis. [podpis]

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Pan Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie Pana Przemysława Błaszczyka – Senatora Rzeczypospolitej Polskiej, przesłane przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 16 lipca 2008 r. znak: BPS/DSK-043-651/08, dotyczące opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i określonych praw majątkowych, nabytych w drodze spadku lub darowizny i objętych podatkiem od spadków i darowizn, uprzejmie informuję.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514, z późn. zm.), podatкови od spadków i darowizn podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, m. in. tytułem: dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu, polecenia testamentowego i darowizny. Zgodnie natomiast z art. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.), zwaną dalej ustawą, przedmiotem opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych jest dochód. Analiza powyższych przepisów wskazuje, iż w sensie prawnym nie powinno dochodzić do podwójnego opodatkowania.

Niezasadny jest zarzut, iż przedmiot opodatkowania podatku od spadków i darowizn powstaje z wcześniej opodatkowanych środków. Nieodpłatne nabycie nie jest bowiem opodatkowane żadnym innym podatkiem obowiązującym w Polsce. Okoliczność, iż nabywany majątek był już wcześniej opodatkowany innymi podatkami (np. podatkiem od towarów i usług, podatkiem dochodowym od osób fizycznych) powoduje podwójne opodatkowanie wyłącznie w sensie ekonomicznym. Jednakże takie zjawisko jest powszechne i dotyczy wszystkich istniejących podatków.

Odnosząc się do podniesionej w oświadczeniu kwestii nierównego traktowania obywateli wobec prawa poprzez wprowadzenie do ustawy o podatku od spadków i darowizn zwolnienia w art. 4a należy zauważyć, iż Trybunał Konstytucyjny od lat prezentuje stanowisko, iż zasada równości wyrażona w art. 32 Konstytucji RP dopuszcza różne traktowanie podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej (orz. TK z 28 listopada 1995, K.9/94,

z 5 listopada 1997, K. 22/97, z 16 grudnia 1997, K. 8/97)¹. Wszelkie odstępstwa od konstytucyjnego nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą jednak znajdować podstawę w odpowiednio przekonujących kryteriach, które powinny mieć charakter relewantny (pozostawać w bezpośrednim związku z celem, orz. TK z 12.12.1994, sygn. K.3/94), proporcjonalny (waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych) oraz pozostawać w jakimś związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi (orz. TK z 23 października 1995, sygn. K.4/95). Powyższy przepis art. 4a zwalniający z podatku od spadków i darowizn przenoszenie własności rzeczy i praw majątkowych między osobami najbliższymi (tj. małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, rodzeństwo, ojczym, macocha) został ustanowiony w celu umożliwienia osobom najbliższym wypełnianie obowiązków rodzinnych bez obciążeń podatkowych. Zwolnienie to realizuje wyrażoną w art. 71 Konstytucji RP zasadę uwzględniania dobra rodziny przez państwo w jego polityce społecznej i gospodarczej.

W związku z powyższym niezasadne jest zwalnianie z podatku od spadków i darowizn wszystkich grup podatkowych. Spowodowało by to de facto likwidację podatku, co mogłoby skutkować powstaniem zjawiska legalizacji dochodów z nieujawnionych źródeł poprzez przekazywanie w drodze nieopodatkowanej darowizny rzeczy i praw majątkowych. W tym zakresie podatek od spadków i darowizn uszczelnia polski system podatkowy. Pragnę również zauważyć, że beneficjentem wpływów z tytułu tego podatku są jednostki samorządu terytorialnego (gminy), a zniesienie podatku wiązałoby się z koniecznością rekompensowania powstałych ubytków z innych źródeł.

Ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 217, poz. 1588) zmienione zostały zasady opodatkowania przychodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit.a-c ustawy. Nowe zasady opodatkowania mają zastosowanie do dochodów ze zbycia nieruchomości i praw, nabytych od 1 stycznia 2007 r.

Według nowych zasad, podatek wynosi 19% faktycznie osiągniętego dochodu stanowiącego różnicę pomiędzy przychodem z odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw, a kosztami, powiększoną o sumę odpisów amortyzacyjnych dokonanych od zbywanych nieruchomości lub praw. Oznacza to, iż podatnik ma możliwość przy obliczaniu dochodu uzyskanego z tego tytułu uwzględnić koszty uzyskania przychodu (art. 22 ust. 6c – 6e ustawy).

W sytuacji odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych nabytych w drodze spadku, darowizny lub w inny nieodpłatny sposób, na które wskazano w oświadczeniu, za koszty uzyskania przychodu uważa się udokumentowane nakłady, które zwiększyły wartość rzeczy i praw majątkowych, poczynione w czasie ich posiadania oraz kwotę zapłaconego podatku od spadków i darowizn w takiej części, w jakiej wartość zbywanej rzeczy lub prawa przyjęta do opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn odpowiada łącznej wartości rzeczy i praw majątkowych przyjętej do opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn. Wysokość nakładów, o których wyżej mowa, ustala się na podstawie faktur VAT w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz dokumentów stwierdzających poniesienie opłat administracyjnych.

¹ Jerzy Oniszczyk „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego”, Zakamycze 2000, str. 269-328

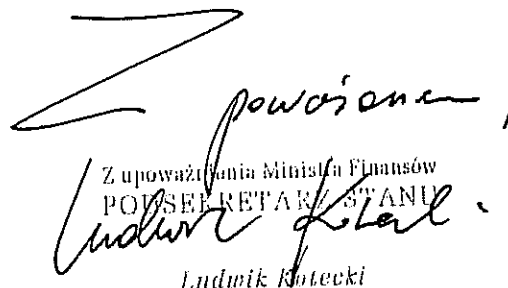
Zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych wystąpi wówczas, jeżeli odpłatne zbycie zostało dokonane przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie. Po upływie pięcioletniego okresu nie powstaje obowiązek podatkowy.

Nie oznacza to jednak, że w każdej sytuacji, kiedy nie upłynął pięcioletni okres, podatnik jest obowiązany do zapłaty podatku. Jeżeli zbycie nastąpiło przed upływem pięcioletniego okresu, przychody uzyskane z odpłatnego zbycia np. budynku mieszkalnego, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, są wolne od podatku dochodowego, pod warunkiem, że podatnik był zameldowany w zbywanym budynku lub lokalu mieszkalnym na pobyt stały przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy przed datą zbycia i złożył w terminie 14 dni od dnia sprzedaży stosowne oświadczenie w urzędzie skarbowym, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika (art. 21 ust. 1 pkt 126 ustawy). Minister Finansów rozporządzeniem z dnia 2 kwietnia 2008 r. w sprawie przedłużenia terminu do złożenia oświadczenia o spełnieniu warunków do zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych przychodów uzyskanych z odpłatnego zbycia nieruchomości i określonych praw majątkowych (Dz. U. Nr 59, poz.361) przedłużył termin do 30 kwietnia 2008 r. jeżeli przychody, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 126 ustawy zostały uzyskane w 2007 r. oraz odpowiednio do 30 kwietnia 2009 r. w przypadku osiągnięcia przychodów z tego tytułu w 2008 r.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych nie zawiera innych dodatkowych przesłanek, warunkujących skorzystanie z tzw. ulgi meldunkowej. Mając powyższe na uwadze stwierdzenie zawarte w oświadczeniu, iż „*ulga meldunkowa (...) w praktyce jest do zrealizowania przez osoby z grupy 0, które już raz skorzystały ze zwolnienia z opodatkowania*” nie znajduje potwierdzenia w obowiązujących przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż obecnie zostały zakończone uzgodnienia międzyresortowe dotyczące projektu nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, m. in. w zakresie zastąpienia tzw. ulgi meldunkowej zwolnieniem z opodatkowania dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia nieruchomości, jeżeli w okresie 2 lat od dnia zbycia, przychód uzyskany z tego zbycia podatnik przeznaczy na określone w ustawie własne cele mieszkaniowe.

Z tych względów nie przewiduję podjęcia działań zmierzających do zmian w zakresie ujednolicenia przepisów dotyczących opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, nabytych w drodze spadku lub darowizny, które zostały objęte podatkiem od spadków i darowizn.

Z upoważnienia Ministra Finansów
POW. SECRETARZ STANU
Ludwik Kotecki